

Potenciál spolupráce měst a městských architektů

Petr Lešek

Projektil architekti

Kdo jsem a jak s tématem souvisím?

Praktikující architekt, Projektil architekti

Projekty městských budov a městských prostor

Angažovaný v České komoře architektů

OTTA, připomínkování Politiky architektury a stavební kultury ČR, texty ke komunálním, krajským, celostátním a evropským volbám – včetně iniciace tématu městských architektů a návrhu krajských architektů a hlavního architekta ČR

Člen expertních skupin MMR k zákonu o veřejných zakázkách a k tématu Smart Cities

Doktorská práce, Péče o prostředí malých a středních měst

Osvětové a vzdělávací zkušenosti

7 let organizování Dne architektury v Písku, přednášky pro města a základní školy

Městští architekti

Člen výběrových komisí městských architektů v Děčíně, České Kamenici a Mnichově Hradišti

Moje motivace

Svět se skládá podle mne z prostředí a vztahů.

Prostředí trvá déle změnit, je mimo zájem.

Prostředí přeměněné člověk = kulturní prostředí = architektura

Kvalitní prostředí jako odraz demokratické společnosti.

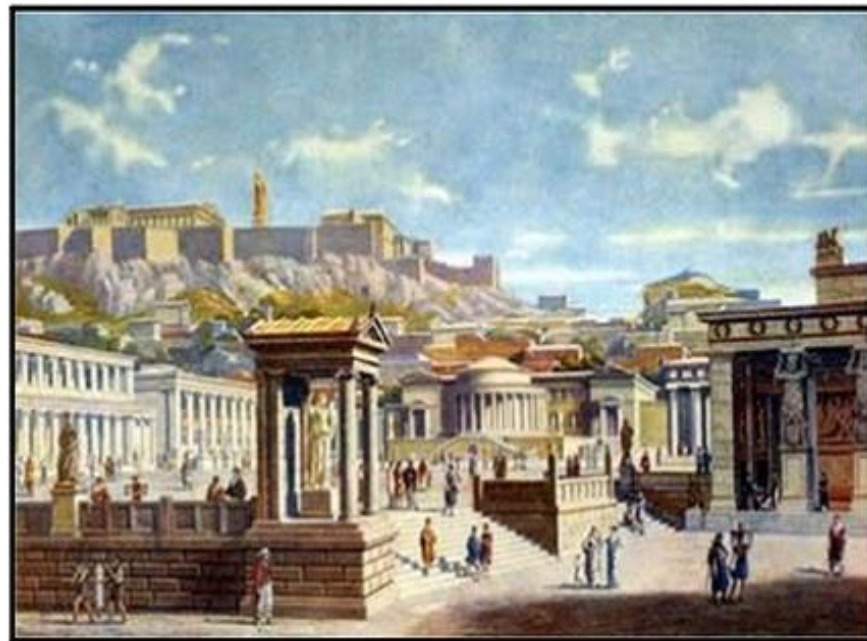
Demokracie je vidět a má být vidět.

Obce jako základní jednotky demokratické společnosti.

Řecká polis měla cca 10.000 obyvatel.

Péče o demokracii je spjatá s péčí o obec.

Bez péče o prostředí není demokracie trvalá.

12 témat péče o kulturní prostředí

1. Strategický plán
2. Územní plán, regulační plány a územní studie
3. Městský majetek
4. Konkrétní projekty (Zelená páteř, Řeka, Nevyužívané areály/budovy, Krajina v okolí města,...)
5. Participativní rozpočet
6. Výtvarné intervence
7. Regulace reklamy
8. Výběru zpracovatelů projektů a staveb
9. **Městský/obecní architekt**
10. Zapojení občanů
11. Vzdělávání veřejnosti, zejména dětí a mládeže
12. Turismus (v dobrém i špatném)

Harmonogram dlouhodobý a jen na volební období

Projektil architekti

Zkušenost s městskými projekty

Stavby

centrum ekologických aktivit Sluňákov – Olomouc

komunitní centrum a školní jídelna – Mnichovo Hradiště

kulturní centrum - Vysoké Mýto

rekonstrukce základní školy – Písek

knihovna a kulturní centrum – Praha 3

muzeum – Chrudim

městský bazén – Písek

hřbitov – Český Krumlov

bytový dům – Písek

základní škola – Líbeznice

Horka nad Moravou

Centrum ekologických aktivit města Olomouce

Sluňákov

Projektil architekti

Projektil architekti

Zkušenost s městskými projekty

Prostory

nábřeží – Kadaň

centrum obce – Praha/Slivenec

park – Praha/Zbraslav

park - Chrudim

Územní plány a územní studie

územní plán - Janov u Litomyšle

centrum obce – Tuchoměřice

sídliště - Nymburk

Praha Slivenec

Revitalizace centra obce

Projektil architekti,

Steiner a Malíková,

Jan Šerých

Projektil architekti

Zkušenost s městskými architekty

Městský architekt

Kvalitní zadání a kvalitní výběr/soutěž,
kontinuita během projektu
a jeho propagace.

Jen městský architekt nestačí.

Je potřeba tahoun akce mezi politiky
a konstruktivní technický dozor
jako oponent již projektu

Mnichovo Hradiště,
Komunitní centrum
Projektil architekti, MA Jakub Chuchlík

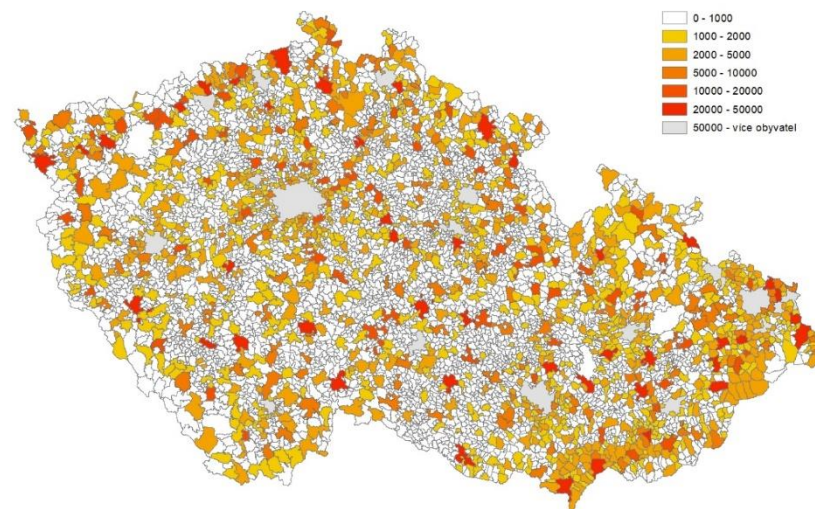

Městský architekt

Ideál

Město má architekta města v rozsahu dle svých možností. Byl vybrán v kvalitativní soutěži s porotou na konkrétní dobu. Forma spolupráce a počet hodin je adekvátní velikosti obce. Organizuje architektonické soutěže s participací. Vyvíjí osvětovou a výchovnou činnost k většímu zájmu veřejnosti o prostředí. Podílí se na participaci a mediaci s občany i developery a stavebníky. Má přehled o grantech. Dohlíží na kvalitu městských investic a koordinuje je. Iniciuje nová témata a pečuje o dlouhodobé koncepce. Nabízí odborné služby obcím ve správním území města.

1453 měst a obcí nad 1.000 obyvatel

Mapa území obcí a měst ČR s 1.000 - 50.000 obyvateli

Městský architekt

Stav

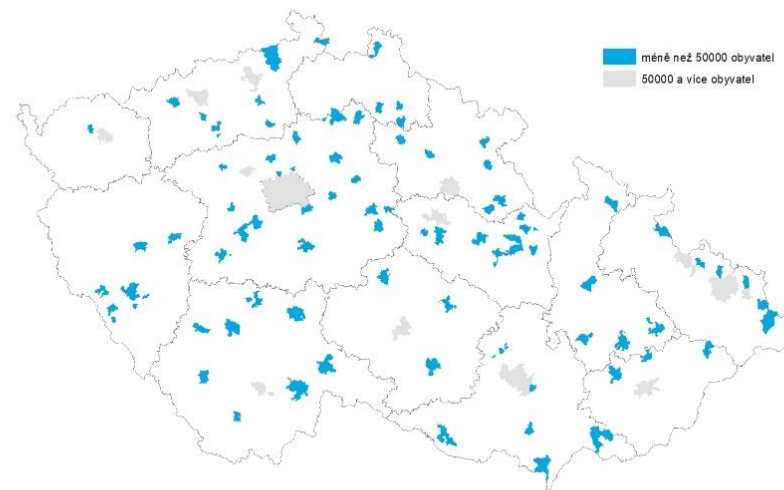
Většina obcí nemá městského/obecního architekta. Nikdo nepečuje o komplexní rozvoj obce se znalostí strategického a územního plánu. Pokud obec hlavního architekta má, ten je často pouhým úředníkem schvalujícím různé záměry v území. Nemá aktivní úlohu ani prestiž.

Funkce Městského architekta vznikla v 60. letech v největších městech ČR. Po roce 1989 se postupně ustavila v některých menších městech. Jedním z prvních byla Litomyšl.

102 měst a obcí nad 1.000 obyvatel má MA.

To je 7% z 1453.

Jejich míra aktivit pro město je velmi rozdílná.

Města a obce s městskými či obecními architekty

Městští architekti

Seznam České komory architektů

Města nad 50.000 obyvatel (ze 17 pouze 13 – k 1.1.2018)

Brno KAM; České Budějovice; Hradec Králové; Jihlava připravují výběrové řízení; Kladno; Most; Opava; Ostrava probíhá výběrové řízení; Pardubice; Plzeň URM; Praha IPR; Ústí nad Labem; Zlín

Městské části

Praha 6, Praha 8; Praha 11; Praha 22 probíhá výběrové řízení

Obce 50.000 – 1.000 obyvatel (z 1.436 pouze 89 obcí – k 1.1.2018)

Bělá pod Bezdězem; Benátky nad Jizerou; **Benešov**; Břeclav; Bystřice pod Hostýnem;

Červený Kostelec probíhá výběrové řízení; **Český Krumlov**; Česká Kamenice probíhá výběrové řízení; Česká Třebová; **Český Brod**; Český Těšín **Děčín**; Dobřany; Dobříš; Dolní Břežany

Frýdlant

Heřmanův Městec; Hlučín; Hranice; Hustopeče

Chodov; Chomutov; **Chrudim**

Jablonec nad Nisou; **Jablonné nad Orlicí**; Jeseník; **Jičín**; Jindřichův Hradec

Karlovy Vary KAM; Kdyně; **Klatovy**; **Kolín**; Kostelec nad Orlicí; Králův Dvůr; Kralupy nad Vltavou; Kravaře; Krnov; Kroměříž; **Kutná Hora**

Letohrad; **Libeznice**; Litoměřice; **Litomyšl**; Lomnice nad Popelkou; Louny

Mělník; Milevsko; **Mnichovo Hradiště**; Mníšek pod Brdy; Nové Město nad Metují; **Nové Strašecí**; Nymburk; Nýrsko

Orlová

Písek; Poděbrady; Prachatice; Prostějov; Přerov; Příbram

Rokycany; Roudnice nad Labem; Roztoky; **Rožnov pod Radhoštěm**; Rychnov nad Kněžnou; **Řevnice**; Říčany

Semily; Sezimovo Ústí; Slatiňany; Strakonice; **Středokluky**; Světlá nad Sázavou; **Šlapanice**

Tábor; **Tišnov**; **Třebíč**; Třeboň; Třinec; Týnec nad Labem

Uničov; **Ústí nad Orlicí**

Varnsdorf; Veselí nad Moravou; Vysoké Mýto; Vyškov

Znojmo; **Žamberk**; **Žďár nad Sázavou**

Příklady

Litomyšl

Chrudim

Benešov

Český Brod

Český Krumlov

Děčín

Heřmanův Městec

Jičín

Jablonec nad Orlicí

Klatovy

Kolín

Líbeznice

Mnichovo Hradiště

Písek

Rožnov pod Radhoštěm

Semily

Středokluky

Šlapanice u Brna

Třebíč

Žďár nad Sázavou

- délka a počet realizací, architektonické i vyzvané soutěže
- délka, střídání, architektonické i vyzvané soutěže, realizace, strategická rozvaha, workshopy
- Koncepce veřejných prostorů, soutěže na náměstí a park
- vizuální manuál města, oponentura ÚS a RP
- korekce UP, turismus, územní studie a regulační plány
- komunikace s veřejností, zapojení v rámci kraje, soutěž na pěší lávku přes Labe, komunikace se SVC
- Urbanistická koncepce města, spolupráce s osadními výbory, doporučení k nákupu pozemků
- Regulační plán centra s regulací reklamy, soutěže na MŠ, území kasáren a park, Manuál předzahrádek, spolupráce na strategickém plánu
- řešení městského detailu
- soutěže na ÚP a památník 2. světové války, workshopy na důležitá místa ve městě, publikace o okolí Klatov s tematickými vycházkami, konference Rekonstrukce radnic
- soutěž na pěší zónu, vyzvaná soutěž na sportovní halu, články v městském zpravodaji
- soutěže na pavilon ZŠ a hasičskou zbrojnici, vyzvaná soutěž na pavilon ZŠ, vlastní projekty sportovní hala, úpravy ZŠ, MŠ a úřadu obce, ÚP
- Koncepce veřejných prostorů, soutěže na náměstí, komunitní centrum a dopravní terminál, korekce UP
- soutěže na bytový dům, ÚP, bytový dům, parkány, zástavbu nábřeží, nábřeží, sportovní halu, dostavbu kulturního centra, knihovnu a bazén
- soutěže na dostavbu knihovny a kulturního centra, úpravy dopravních značení, iniciace nového UP
- soutěž na sportovní areál, koordinace studie řeky ve městě, vlastní projekt lávky
- soutěž na střed obce
- Manuál veřejných prostorů, korekce UP, spolupráce s VŠ
- soutěž na kašnu, korekce dopravy v centru
- soutěž na Nádražní třídu, Vize města, spolupráce s městskou krajinářkou, Městské zásahy

Heřmanův Městec (5.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2017 - externí

Urbanistická koncepce města

Studie Promenáda kolem Podolského potoka

Studie Prostor bývalého židovského města

Doporučení k nákupu strategických pozemků pro město

Vyjádření ke stavebním záměrům

Osvěta – články do městského zpravodaje

Podpora komisí rozvoje a dopravy

Spolupráce s osadními výbory

Český Brod (7.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2017 (obnovena) - externí

Vizuální manuál města

Vyhláška na omezení reklamy

Oponentura územních studií a regulačního plánu Městské památkové rezervace

Korekce dopravy v centru

Doporučení k nákupu strategických pozemků pro město

Vyjádření ke stavebním záměrům

Veřejná projednání

Podpora komisí města

Šlapanice u Brna (7.500 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2015 externí

Vyjádření k soukromým stavebním záměrům

Vyjádření k městským stavebním záměrům

Připomínkování přípravy územního plánu a ZUR

Organizace malých soutěží (park, knihovna, polyfunkční domovní blok v centru)

Příprava architektonické soutěže na brownfield

Oponentní studie

Spolupráce se studenty VUT Brno

Osvěta – veřejná projednání, setkání s občany, články do městského zpravodaje

Spolupráce s komisí rozvoje

Rožnov pod Radhoštěm (16.500 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2016 – externí

Organizace architektonických soutěží na dostavbu knihovny a Kulturní centrum

Organizace vyzvané soutěže na náměstí 1. máje

Příprava zadání projekčních a strategických zakázek

Příprava zadání Plánu udržitelné mobility

Úpravy dopravních značení

Zpracování územních studií

Iniciace nového územního plánu

Studie na nábřeží

Vyjádření ke stavebním záměrům
města i soukromníků

Jičín (16.500 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2006 – interní zaměstnanec, před ním 5 let zaměstnanec a předtím externí

Architektonické soutěže: lokalita Na Hrádku, ÚS Kasárna, přístavba MŠ Máj, odpočinková zóna Cidlina

Vyzvané projekty: rekonstrukce Komenského náměstí, rekonstrukce jezuitské koleje, rekonstrukce knihovny

Ověřovací studie: zázemí hřbitova, ulice Školní, Valdštejnská lodžie, revitalizace Lidického náměstí, revitalizace Školní ulice

Spolupráce s VŠ: studentská soutěž Valdštejnovo náměstí a pěší zóna Husova, studie terminálu dopravy, studie BD na Novém Městě, studie využití areálu Valdštejnské Lodžie

Strategie: obnova Lipové aleje, Iniciování koncepce břehů Cidliny, účast při zpracování strategického plánu

Spolupráce s odbory MÚ a komisemi pro rozvoj města, dopravní a kulturní

Participace s veřejností u stavebních záměrů

Iniciace a vedení pracovní skupiny pro stavby

(koordinace za samosprávu ke stavebním záměrům)

Prezentace zastupitelstvu

Regulace reklamy pomocí RP historického jádra

Manuál pro předzahrádky schválený RM

Připomínkování ÚP

Revize RP

Žďár nad Sázavou (21.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2016 externí

Uspořádání městských zásahů – návrhy na úpravy města

Spolupráce se studenty VUT Brno, návrhy na centrum města

Spolupráce se studenty TUL Liberec na území Zelená hora

Organizace architektonické soutěže na ulici Nádražní

Organizace architektonické soutěže na územní studii

Spolupořádání konference Revize Architektury

Návrh koncepce území spolu s městskou krajinářkou

Regulace rozvojové lokality pro bytové domy

Organizace vyzvané soutěže na území

Strategie centra města

Komunikace s občany

Zpracování Vize Žďáru

Spolupráce s komisemi města

Klatovy (22.000 obyvatel)

Od 2009 – externí (předtím 1997-2009)

Organizace architektonických soutěží na:

Územní plán, rekonstrukci náměstí a pomník 2. světové války

Organizace Konference Rekonstrukce historických budov radnic

Organizace Architektonického workshopu na 10 míst v Klatovech

Spolupráce na koncepčních a strategických dokumentech města

Veřejná setkání s občany

Spolupráce s vysokými školami

Workshopy s dětmi

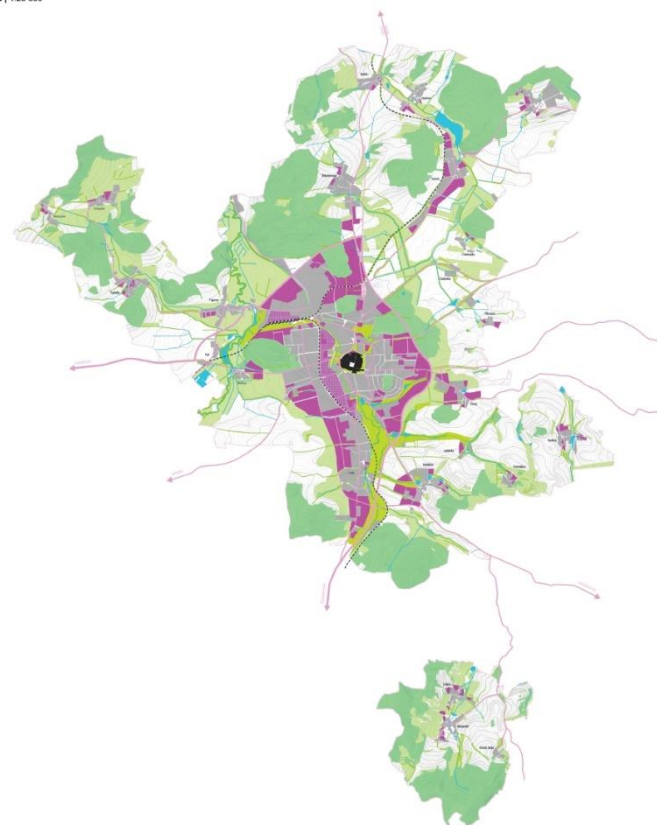
Publikace kouzelnou krajinou Klatovska – vycházkové trasy

Vyjádření ke stavebním záměrům

Podpora komisí města

Pozitivní příklady

situace | 1:25 000

Chrudim (23.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2005 – externí, současný architekt je druhý v této funkci

Organizování architektonických soutěží:

Vzdělávací a návštěvnícké centrum Podhůra, Rekonstrukce sportovní haly

Organizace vyzvaných soutěží

Mapa strategických investic města

Facilitace a participace s obyvateli – například akce Letní kino

Pořádání odborných workshopů o důležitých tématech rozvoje města (např. centrum města)

Vytvoření a správa webu Projekty města pro informování veřejnosti

Organizace porad vedení k rozpracovaným projektům

Vyjádření ke stavebním záměrům

Podpora komisí města

Kolín (31.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2015 – externí

Organizace architektonických soutěží na Pražskou ulici

Organizace vyzvaných soutěží na sportovní halu Borky, Komenského park, Zahrady a parkány a Zámecká ulice s úpravou DDM

Zastupování města při projektech úprav veřejných prostranství: okolí kostela sv. Bartoloměje, nového autobusového terminálu,

Osvěta – přednášky, procházky a

články do městského zpravodaje

Příprava zadání územní studie U vodárny

Vyjádření ke stavebním záměrům

Podpora komisí města

Třebíč (36.000 obyvatel)

Pozitivní příklady

Od 2016 externí

Uspořádání architektonické soutěže na novou kašnu na náměstí

Podpora odboru územního rozvoje

Korekce dopravy v centru

Doporučení

Požadovat výměnu zkušeností, koordinaci a servis pro městské architekty od kraje, státu i EU.

Hlavní architekt ČR, krajský architekt.

Národní a krajská centra architektury po vzoru pražského CAMPU a rakouských zemí.

Nastavit sdílení zkušeností – pozitivních i negativních

Použít zkušenost z partnerských měst v zahraničí

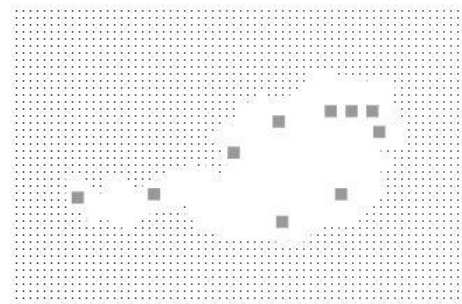
CBArchitektura – průvodce architekturou veřejných staveb Jižních Čech a Horního Rakouska

Využívat služeb ČKA a zapojit VŠ

Jak to funguje jinde v Evropě?

#pruvodcearchitekturou

Architekturstiftung Österreich

Česká komora architektů

ČKA pomůže s výběrem MA

ČKA dohlíží na kvalitu práce svých členů a

připravila Kodex městského architekta

Děkuji za pozornost

Ing. arch. Petr Lešek, Projektil architekti
petr.lesek@projektil.cz, 608977385